

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Agencija za nadzor osiguranja
Federacije Bosne i Hercegovine

www.nados.ba

Prosinac 2022.

Rezultati anketnog
istraživanja na temu:

Kvalitativna studija utjecaja „SOLVENTNOST II“

JAND JAND JAND JAND JAND JAND JAND
ND JAND JAND JAND JAND JAND JAND JAND
JAND JAND JAND JAND JAND JAND JAND
ND JAND JAND JAND JAND JAND JAND JAND

Sadržaj

Uvod.....	5
Novi režim Solventnosti II u EU i rokovi primjene.....	5
Sadržaj režima Solventnosti II u djelatnosti osiguranja i reosiguranja u EU	6
Prepreke za primjenu novog režima Solventnosti II u BiH	7
Rezultati anketnog istraživanja	7
Oblast 1: Očekivanja menadžmenta	10
Oblast 2: Trenutni status implementacije	20
Oblast 3: IT mogućnosti i upravljanje bazama podataka	21
Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup I.....	23
Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup II.	26
Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup III.....	31
Oblast 5: Zaključna pitanja	34

UVOD

Direktivama za neživotna i životna osiguranja usvojenim u veljači 2002. godine (*Directive 2002/13/EC i Directive 2002/83/EC*), u okviru projekta **Solventnost I**, margina solventnosti se obračunava primjenom fiksnih koeficijenata na vrijednost ukupnog premijskog prihoda ili prosječnog iznosa šteta (kod neživotnih osiguranja) odnosno na iznos matematičke pričuve (kod životnih osiguranja). Ovim direktivama izvršene su dopune za obračun margine solventnosti i to: kod neživotnih osiguranja povećan je iznos kod premijske osnove na 50 mil. eura, a kod štetne osnove na 35 mil. eura. Također je, u ovisnosti od vrste neživotnih osiguranja, povećan iznos minimalnog jamstvenog fonda na 2 - 3 milijuna eura, uz prijelazno razdoblje od pet godina za ispunjenje navedenih zahtjeva. Kod životnih osiguranja minimalni iznos jamstvenog fonda je povećan na 3 milijuna eura.

Režim Solventnost I koji je danas u primjeni u Bosni i Hercegovini i čija se prilagođena verzija (u pogledu propisanih nižih iznosa jamstvenog fonda i margine solventnosti) primjenjuje u (re) osiguranju u BiH, propisuje da je osiguravajuće društvo solventno ako:

- (1) optimalno i oprezno formira pričuve u iznosu dovoljnom za pokriće svojih obveza,
- (2) raspolaže propisanim minimalnim jamstvenim fondom i
- (3) osigurava i održava marginu solventnosti kao propisani iznos kapitala za pokriće neočekivano visokih obveza za štete.

U Federaciji Bosne i Hercegovine nakon stupanja na snagu Zakona o osiguranju (stupio na snagu 2017. godine), u ostavljenom roku od pet godina **društva za osiguranje su povećala minimalni kapital i to: za neživot sa 5,0 na 10,0 mil. KM, za život sa 3,0 na 6,0 mil. KM, za reosiguranje sa 3,0 na 6,0 mil. KM, te na taj način su se uskladila s minimalnim pragom kapitala definiranim Direktivom Solvency II zemljama članicama EU.** Novi Zakon o osiguranju predstavlja svojevrsnu međufazu, pripremu postupnog prelaska iz režima Solvency I u Solvency II. Fokus je na povećanju kapitala i upravljanju rizicima kojima je osiguravajuće društvo izloženo. Osiguravatelji su u obvezi donijeti svoje interne akte za identifikaciju i upravljanje rizicima. Istaknuta

je potreba primjene suvremene informacijske tehnologije radi dokumentiranja svakog postupka, poslovne promjene, provođenja propisanih procedura, osiguranja sigurnosti baze podataka, itd. Naglašena je važnost interne kontrole, praćenje i blagovremeno prepoznavanje upozoravajućih signala eventualnih problema u poslovanju koji mogu dovesti do nelikvidnosti i insolventnosti osiguravajućeg društva itd.

NOVI REŽIM SOLVENTNOSTI II U EU I ROKOVI PRIMJENE

Solventnost II u sustavu osiguranja i reosiguranja u Europskoj uniji propisana je Direktivom Solvency II 2009/138/ES o djelatnostima osiguranja i reosiguranja koju je EU usvojila i objavila u prosincu 2009. godine. Europska unija je u rujnu 2012. godine usvojila Direktivu 2012/23/EU kojom su produženi rokovi za primjenu režima Solvency II u sustavu osiguranja i reosiguranja EU. Novi rok za implementaciju nove regulative Solvency II u nacionalna zakonodavstva država članica Europske unije je 31. siječanj 2015. godine (prvobitni rok je bio 31. listopada 2012. godine), a rok za primjenu Solventnosti II u poslovanju društava za osiguranje i reosiguranje je 1. siječanj 2016. godine (ranije je bio određen 1. siječanj 2013. godine).

Novi rokovi za primjenu Solventnosti II proizlaze iz nove *Direktive Omnibus II* koja nadopunjuje Direktivu Solventnost II u pogledu nadležnosti nove nadzorne institucije (EIOPA) i ostale odredbe Solventnosti II.

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (uključujući Prijelazni/Privremeni sporazum) od 16. lipnja 2008. godine, koji predstavlja međunarodnu obvezu Bosne i Hercegovine, naša država je preuzela obvezu usklađivanja svog zakonodavstva po mjerilima Europske unije. Do potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji, s aspekta međunarodnog prava, BiH je, s jedne strane, na dobrovoljnoj osnovi, usklađivala svoje propise s propisima EU obzirom da do tada nije imala ugovorni odnos s Europskom zajednicom i državama članicama, i, na drugoj strani, obvezujućoj osnovi, s aspekta domaćeg prava, jer je krajem 2003. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo Odluku o procedurama u

procesu usklađivanja zakonodavstva s *acquis communautaire* - komunitarnim pravom („Službeni glasnik BiH“ broj 44/03).

Na putu punopravnog članstva Bosne i Hercegovine u EU, ona, kao i ostale države kandidati, nužno moraju uskladiti svoje cjelokupno zakonodavstvo sa zakonodavstvom Europske unije, kao što su to učinile i njene prethodnice.

SADRŽAJ REŽIMA SOLVENTNOST II U DJELATNOSTI OSIGURANJA I REOSIGURANJA U EU

Solventnost II postavlja nova pravila i zahtjeve za kapitalnom adekvatnošću i nova pravila upravljanja rizicima (re)osiguravajućeg društva s ciljem kvalitetnije zaštite osiguranika i sprečavanja poremećaja na tržištu osiguranja. Novi režim se temelji **na kvantitativnom i kvalitativnom definiranju i mjerenju glavnih skupina rizika i proporcionalnog utvrđivanja potrebnog iznosa kapitala za pokriće definiranih (izmjerenih) rizika (re)osiguravajućih društava.**

Sustav Solventnost II se temelji na tri stupa u okviru kojih su definirani: kvantitativni zahtjevi (1), kvalitativni zahtjevi (2) i tržišna pravila (3).

Prvi stup – Kvantitativni rizici: kvantificiraju se **kapitalni zahtjevi** koje osiguravajuće društvo mora ispuniti **za pokriće pet osnovnih rizika** (rizik osiguranja, kreditni rizik, rizik poslovanja ili operativni rizik, tržišni i rizik likvidnosti) po propisanoj metodologiji – standardnom, internom ili mješovitom modelu i to:

- obračun zahtijevanog solventnog kapitala (SCR) koji predstavlja razinu kapitala s kojim će 199 od 200 ili 99,5% osiguravajućih društava zadovoljavajuće pokriti poslovanje tj. postojeće i nove obveze za štete u razdoblju od 1 godine,
- obračun minimalnog zahtijevanog kapitala (MCR) - sigurnosni minimum,
- obračun tehničkih pričuva – harmonizacija i transparentnost na razini EU,
- obračun rizične margine preko razine tehničke pričuve,
- procjena vrijednosti imovine i obveza prema tržišnim metodama,
- pravila investiranja osiguravatelja radi boljeg pokrivanja rizika ulaganja.

Prema novom konceptu solventnosti, zahtijevani solventni kapital (SCR) treba osigurati dovoljnu razinu sigurnosti osiguranika i istovremeno omogućiti da osiguravajuće društvo bude profitabilno i da industrija osiguranja bude konkurentna drugim sektorima gospodarstva. SCR predstavlja razinu kapitala, koji jamči da je osiguravajuće društvo sposobno opstati i apsorbirati značajne nepredvidljive ili katastrofalne štete u razdoblju jedne godine i isplatiti osiguraniku nastale obveze po osnovi preuzetog rizika. Ciljana razina SCR-a može biti izračunata pomoću propisane standardne formule ili pomoću internog modela vezanog za karakteristične rizike određenog osiguravajućeg društva ili pomoću djelimično unutarnjih modela. Ovi posljednji su kombinacija standardne formule i unutarnjeg modela i primjenjuju se kada osiguravajuće društvo ustanovi da je izloženost riziku ili učešće nekog rizika u određenim vrstama osiguranja drugačije nego što je definirano standardnom formulom.

Minimalni zahtijevani kapital (MCR) je zamjena sada važeće zahtijevane margine solventnosti po projektu Solventnost I. To je iznos ispod kojeg kapital osiguravajućeg društva ne može pasti, a ako se to desi, tada je nadzorno tijelo obvezno odmah poduzeti propisane mjere uključujući i oduzimanje dozvole za rad. MCR ne može biti obračunat korištenjem internih modela. Granični iznos MCR je između: $25\% \text{ SCR} \leq \text{MCR} \leq 45\% \text{ SCR}$. MCR se računa svaka tri mjeseca i o tome se obavještava nadzorno tijelo.

Drugi stup obuhvaća **pravila u procesu nadzora osiguranja** ili tzv. kvalitativne rizike, a sadrži zahtjeve ili pravila nadzora osiguravajućeg društva u pogledu interne kontrole solventnosti. Naglašena je uloga i odgovornost članova uprave osiguravajućeg društva i financijskog nadzora od strane državnih tijela. Nastoje se osigurati striktne procedure i visoka kvaliteta procesa upravljanja poslovima osiguranja i upravljanja ljudskim resursima, kao i razvoj i unapređenje internog sustava kontrole. Uspostavlja se veća međusobna suradnja: baza podataka, nadzor, transparentnost rada, propisivanje postupaka i pravila za sigurnost društava.

Treći stup sadrži **mjere tržišne discipline i transparentnosti podataka.** Cilj je povećanje

odgovornosti, transparentnosti i dostupnosti informacija o poslovanju osiguravajućeg društva svim tržišnim učesnicima. Društva trebaju formirati službe za odnose s javnošću kojima će biti dostupne informacije o društvu (iste one koje su dostupne i njegovoj upravi). Predviđeno je uvođenje novih računovodstvenih standarda zasnovanih na fer vrijednosti i podržanih tržišnim modelima procjene kapitala.

PREPREKE ZA PRIMJENU NOVOG REŽIMA SOLVENTNOST II U BIH

Na sadašnjoj razini gospodarskog razvoja, BiH i kada bi postala punopravna članica EU (što je trenutno osnovno ograničenje za obilgatnu primjenu novih pravila Solventnost II), bi kao glavnu prepreku imala postojeću ograničenu ekonomsku moć ukupnog gospodarstva, uključujući i sektor osiguranja i reosiguranja u BiH.

Ozbiljna je prepreka i organizacijska i finansijska usitnjenost osiguravatelja, tako da se očekuje i daljnje okrupnjavanje i spajanja internih poslovnih potencijala društava za osiguranje.

Podijeljenost ukupnog tržišta u BiH, uključujući i domaće tržište osiguranja po entitetima, također je moguća prepreka jedinstvenog koncipiranja i primjene novog režima u BiH. S tržišnom podjelom usko je povezana i pravna i zakonodavna podijeljenost u BiH po entitetima što će moguće otežati donošenje i primjenu novog režima solventnosti u BiH.

Također, moguće otežavajuće okolnosti u definiranju, a naročito u praktičnoj primjeni novog režima solventnosti kod nas, jesu nedovoljne mjere u pravcu organizirane masovnije edukacije kadrova koji su angažirani u domaćem sektoru osiguranja o projektu Solventnost II.

Moguća ograničenja tiču se i neadekvatne informacijske (baze podataka) i softverske podrške u upravljanju poslovima osiguranja i reosiguranja, a naročito u procesu primjene modela za kvantifikaciju kapitalnih zahtijeva koje osiguravajuće društvo mora ispuniti za pokriće osnovnih rizika prema novom režimu solventnosti.

REZULTATI ANKETNOG ISTRAŽIVANJA

U svrhu utvrđivanja početne razine razumijevanja koncepta Solventnosti II i razine razvoja funkcija iz sustava upravljanja Solventnosti II, Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine je provela anketno istraživanje, na način da je društvima za osiguranje sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (F BiH) dostavljen „Upitnik – Kvalitativna studija utjecaja „SOLVENTNOST II“ (u daljnjem tekstu: Upitnik).

Cilj istraživanja je da društva za osiguranje izvrše samoprocjenu položaja i razine razvijenosti u odnosu na navedena pitanja iz Upitnika, ali i da sagledaju buduće regulatorne zahtjeve i pravce uspostavljanja i/ili unapređenja ključnih internih funkcija. Svrha istraživanja je bila prikupljanje informacija o razumijevanju značaja i razine razvijenosti funkcija sustava upravljanja prema zahtjevima Solventnosti II.

Rezultati ovog istraživanja bit će polazna osnova za identifikaciju potreba za podizanje razine znanja u sektoru osiguranja ali i za buduće regulatorne aktivnosti.

Upitnik je sadržavao 57 pitanja i obuhvatio je, pored osnovnih pitanja iz općeg poznavanja Solventnosti II, i pitanja o razumijevanju i razini razvijenosti pojedinačnih funkcija sustava upravljanja, te je isti podijeljen na:

1. OBLAST 1: OČEKIVANJA MENADŽMENTA
2. OBLAST 2: TRENUTNI STATUS IMPLEMENTACIJE
3. OBLAST 3: IT MOGUĆNOSTI I UPRAVLJANJE BAZAMA PODATAKA
4. OBLAST 4: USKLAĐIVANJE SA SOLVENTNOSTI II – STUP I.
5. OBLAST 4: USKLAĐIVANJE SA SOLVENTNOSTI II – STUP II.
6. OBLAST 4: USKLAĐIVANJE SA SOLVENTNOSTI II – STUP III.
7. OBLAST 5: ZAKLJUČNA PITANJA

U provedenom anketnom istraživanju učestvovalo je 12 društava za osiguranje uključujući i društvo za reosiguranje.

U analizi odgovora iz Upitnika pošlo se od pretpostavke da su odgovorne osobe društava za

osiguranje iskreno i objektivno odgovorile na postavljena pitanja.

Rezultati istraživanja ukazuju na nisku razinu poznavanja kvantitativnih i kvalitativnih zahtjeva Solventnosti II, posebno ORSA procesa, dok su u nekim slučajevima društva koja su članice stranih grupacija (koja primjenjuju Solventnost II i ORSA) precijenila svoju razinu usuglašenosti (zaključak izveden poznavanjem procesa kod pojedinih društava kroz supervizorske aktivnosti).

Velika većina sudionika izvijestila je da nisu potpuno pripremljeni za implementaciju Solventnosti II naročito za ORSA (samo dva društva su se izjasnila da su u fazi usklađenosti preko 75%, ostali su ispod 50%).

Naime, prema podacima iz dostavljenih upitnika sudionici, većinom smatraju da nemaju raspoložive sve resurse, te da nemaju plan implementacije Solventnosti II.

Vezano uz pripremljenost za Solventnost II (stup 1., 2., 3.) uključujući i ORSA većina sudionika je izrazila potrebu za podršku od regulatora u metodologijama, smjernicama u izvješćivanju sukladno stupu 1/2/3, jasan hodogram implementacije i prilikom razvoja modela izvješćivanja.

Društva za osiguranja koja su članice stranih grupacija koja posluju na teritoriju na kojem su već implementirani zahtjevi Solventnosti II (ukupno pet društava) istaknuto je da svi učestvuju u dostavi izvješćivanih paketa ili podataka neophodnih za podršku izvješćivanju sukladno Solventnosti II, na razini grupacije, te da su od istih dobili visoku razinu podrške, a koja se ogledala većinom u formi šablona i nacрта izvješća (četiri društva), praktičnoj obuci i edukaciji (tri društva), a veoma malo u formi alata i metodoloških odluka.

Iako su se sva društva za osiguranje izjasnila da su spremna za prihvatanje promjena i razumijevanje koncepta i značaja upravljanja rizicima u poslovanju, samostalne i konkretne aktivnosti su još uvijek nedovoljno razvijene i primijenjene. Veći broj društava za osiguranje očekuje pozitivne učinke Solventnosti II, a kao obrazlože-

nje navode identifikaciju i kvantifikaciju rizika (tj. bolji sustav upravljanja rizicima) i sagledavanje vlastitih potreba za kapitalom, povećana transparentnost i regulatorno izvješćivanje koje bolje odražava poslovne performanse. Za funkcije koje su uspostavljene zbog zakonskih zahtjeva (interna revizija, interna kontrola, akтуarska funkcija, funkcija upravljanja rizicima i praćenja usklađenosti) istaknuto je da je ograničavajući čimbenik njihovog usuglašavanja sa zahtjevima Solventnosti II nedostatak metodologija, smjernica, raspoloživi kadrovski resursi i educiranost.

Iz kvalitativnih odgovora na pitanja vezana za razvijenost funkcija upravljanja rizicima, interne akte i proces identifikacije rizika može se izvesti zaključak da društva za osiguranje ne prepoznaju u dovoljnoj mjeri koncept upravljanja rizicima iz zahtjeva Solventnosti II. U vezi odnosa aktive i kapitala, vrijednosti obveza i kapitalnih zahtjeva od regulatornih rezultata nakon usklađivanja sa zahtjevima Solventnosti II, većina društava su se izjasnila da su uglavnom ista očekivanja. Izuzetak su društva koja posluju u okviru grupacija čija je osnovna djelatnost osiguranje, te se iz njihovih odgovora može prepoznati, u određenoj mjeri, razumijevanje zahtjeva upravljanja rizicima prema Solventnosti II. Iz odgovora proizilazi i da će potreba usklađivanja s regulatornim zahtjevima i razvoj ljudskih resursa stimulirati razvoj funkcija iz sustava upravljanja rizicima.

U nastavku je dat kraći izvod iz rezultata istraživanja koji sadrži reprezentativna pitanja i odgovore, te ukrižene odgovore na pojedina pitanja i to posmatrajući broj društava koja su se izjasnila ili u odnosu na veličinu društva za osiguranje.

Vezano uz pripremljenost za Solventnost II, u pogledu izračuna potrebnog solventnog kapitala (SCR) i minimalnog solventnog kapitala (MCR), većina sudionika smatra da je djelimično tehnički pripremljena za izračune. Kod izračuna tehničkih pričuva pet sudionika navelo je da ima visoku tehničku pripremljenost za izračune, pet sudionika djelimičnu pripremljenost dok su dva društva izrazila da imaju nisku tehničku pripremljenost.

Među mjerama koje sudionici namjeravaju poduzeti kako bi se pripremili za Solventnost II svakako treba istaknuti proširenja i dopune baza podataka, unaprjeđenje informatičke potpore i unaprjeđenje upravljanja podacima. Također, gotovo svi sudionici prijavili su potrebu za dodatnim ljudskim resursima kako bi se zadovoljili veliki administrativni zahtjevi Solventnosti II, odnosno potrebu za provođenjem edukacije postojećih kadrova. Kadrovska pojačanja naročito su potrebna u području upravljanja rizicima i aktuarstva. Po pitanju gap analize pet društava je navelo da su proveli djelomičnu analizu, pet društava je navelo da nije provelo analizu, dok su dva društva istaknula da su u cijelosti proveli potpunu gap analizu.

Svi ispitanici su se izjasnili da imaju uspostavljen središnji registar rizika.

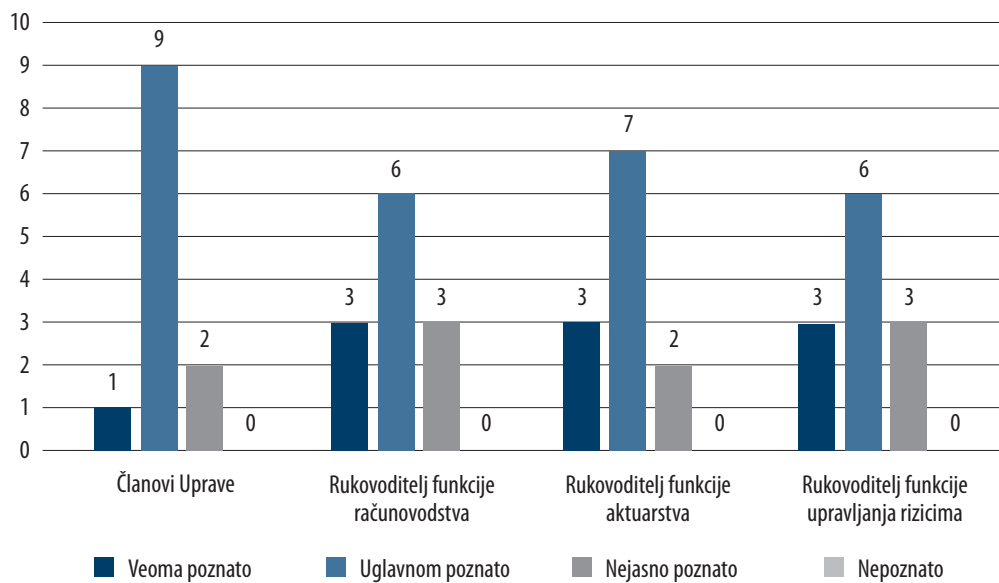
Što se tiče područja tehničke pripremljenosti za Solventnost II u pogledu obračuna, učesnici su većinom iskazali umjernu pripremljenost za izračun SCR-a, MCR-a i vlastitih sredstava, dok za izračun tehničkih pričuva pet društava je iskazalo visoku pripremljenost, te da će većinom koristiti standardne formule izračuna, dok samo jedno društvo namjerava koristiti interni model.

Većina društava (devet društava) smatra vjerojatno mogućim implementaciju Solventnosti II na kraju izvješćivane godine 1. 1. 2026. godine, dok sedam društava smatra da je rok od 1. 1. 2024. godine eventualno moguć. Većina društava smatra da ima dovoljno vremena za implementaciju sistemske tehnologije, potrebne za Solventnost II, u razdoblju naredne dvije financijske godine.

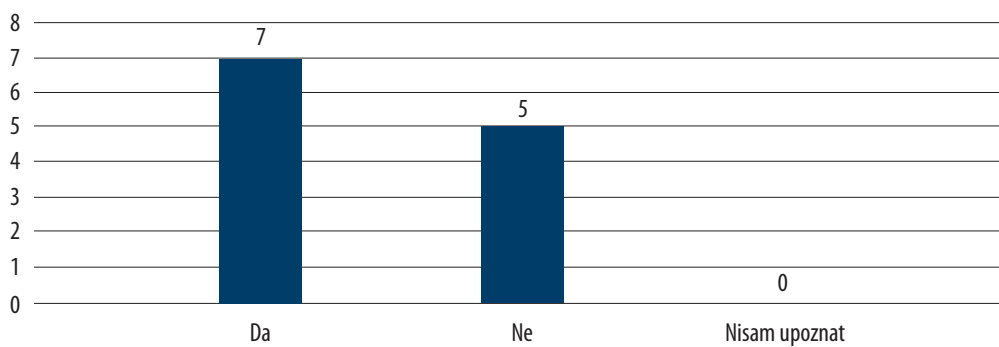
	2021				
	Neživotna/ Non life ¹	Životno/ Life ²	Životno i neživotna/ Non and life ³	Reosiguranje/ Reinsurance ⁴	Ukupno/ Total
Domaće/ Domestic ⁵	3	-	1	1	5
Strano/ Foreign ⁶	1	-	6	—	7
Ukupno/ Total	4	-	7	1	12

OBLAST 1: OČEKIVANJA MENADŽMENTA

1. Jeste li upoznati sa zahtjevima koji su regulirani propisima direktive Solventnost II ?

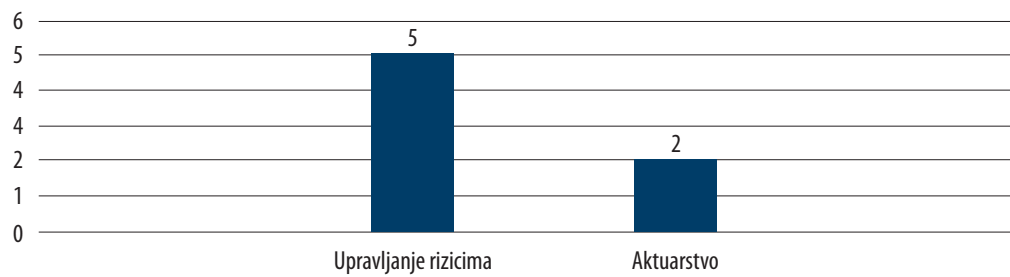

2. Jeste li definirali funkciju, u Vašem društvu, odgovornu za usklađivanje s kriterijima Solventnosti II?

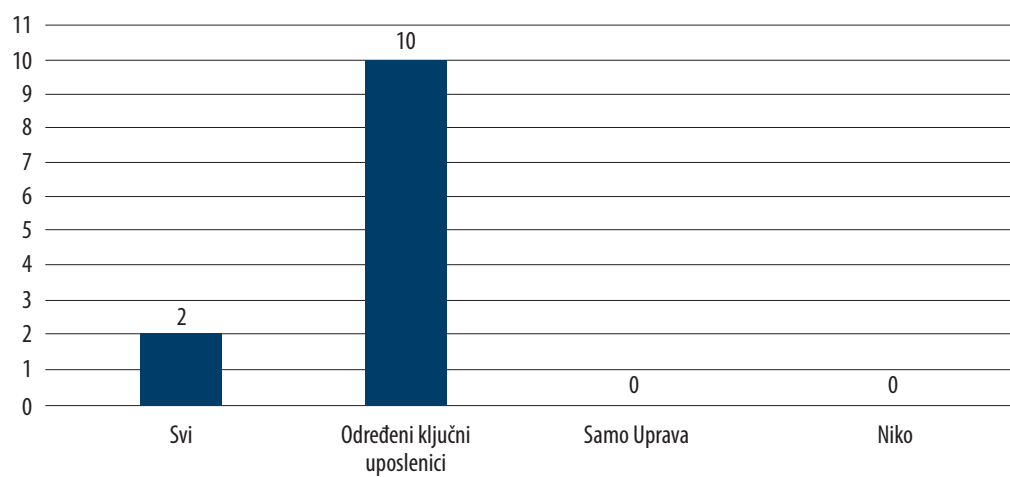

3. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje „DA“, molimo označite koja je to funkcija od navedenih:

Funkcija odgovorna za usklađivanje sa kriterijima Solventnosti II

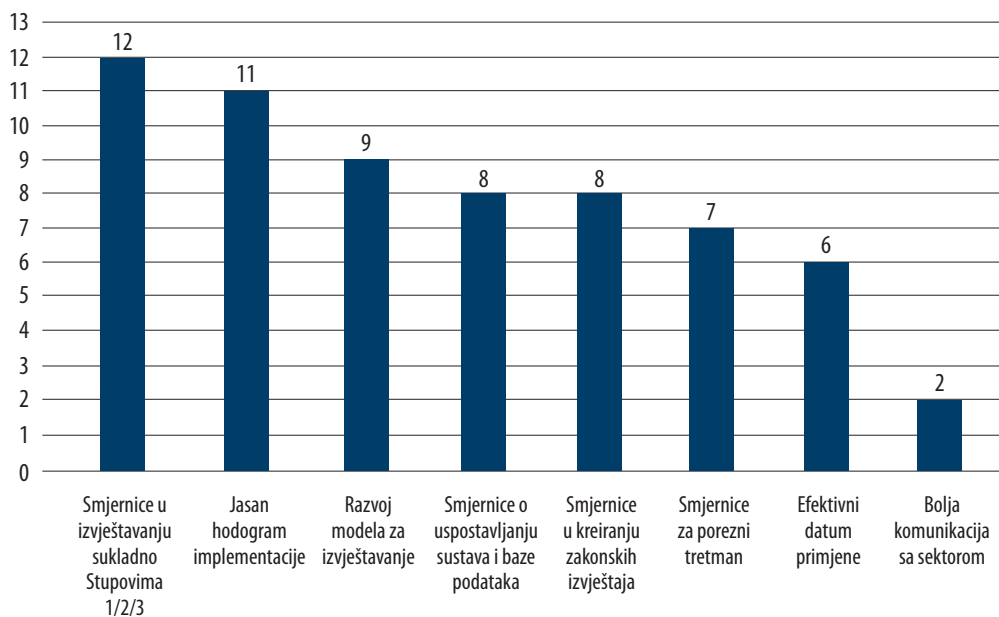

4. Jesu li Uprava i/ili ključni uposlenici prisustvovali bilo kakvom vidu obuke vezane za zahtjeve Solventnosti II?

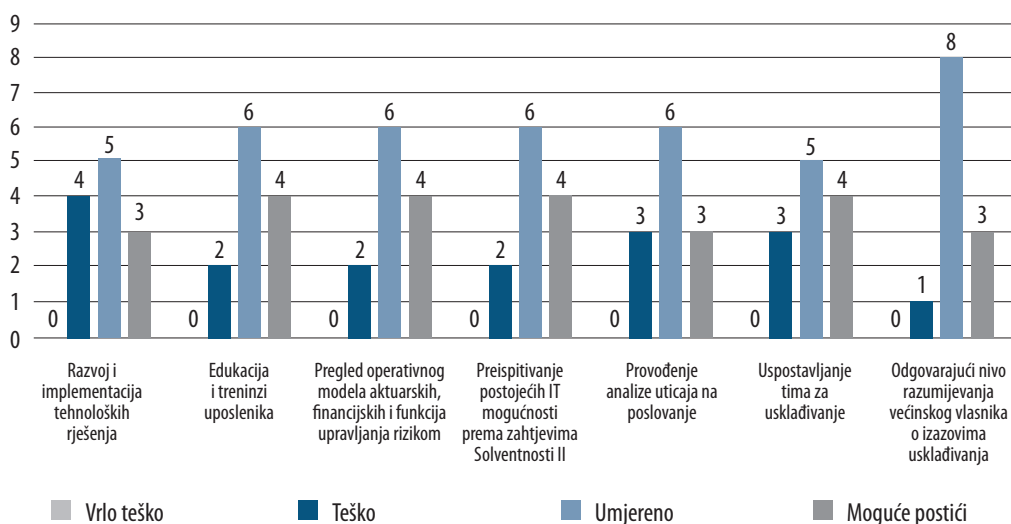

Oblast 1: Očekivanja menadžmenta

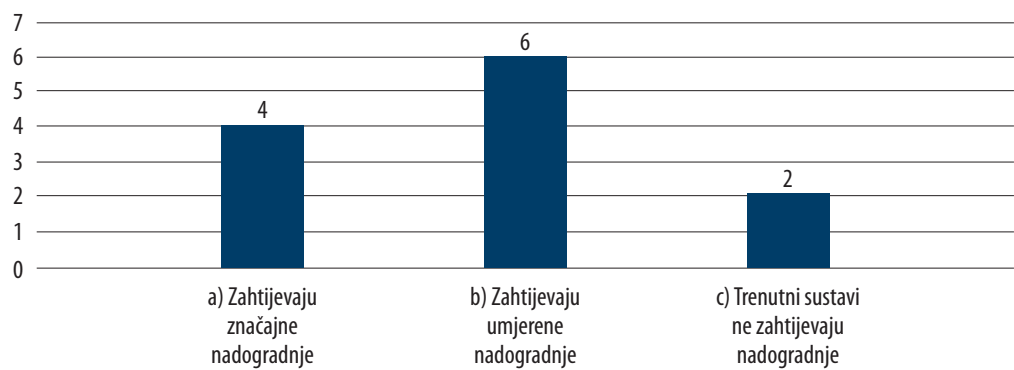
5. U kojem području smatrate da Vam je potrebna najveća podrška i komunikacija od strane Regulatora (izaberite top 5)?

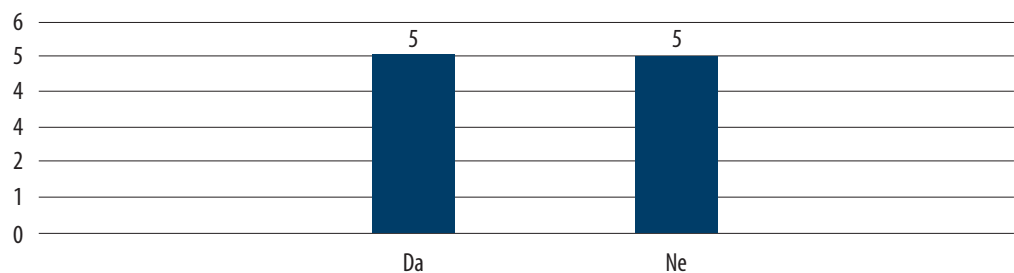
6. Naznačite razinu poteškoća s kojim se Vaše društvo suočava kroz korake pri usklađivanju sa zahtjevima Solventnosti II:

7. U kojoj mjeri smatrate da Vaše financijsko izvješćivanje, administrativni i/ili aktuarski sustavi trebaju biti promijenjeni i/ili nadograđeni kako bi bili sukladni zahtjevima za izvješćivanje Solventnosti II?

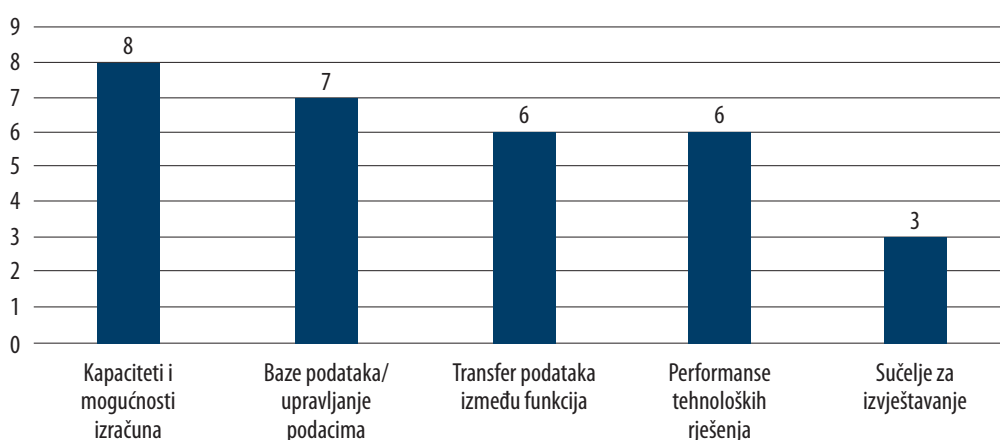

8. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje pod a) ili b), procjenjujete li da predmetne nadogradnje možete izvršiti s vlastitim resursima?

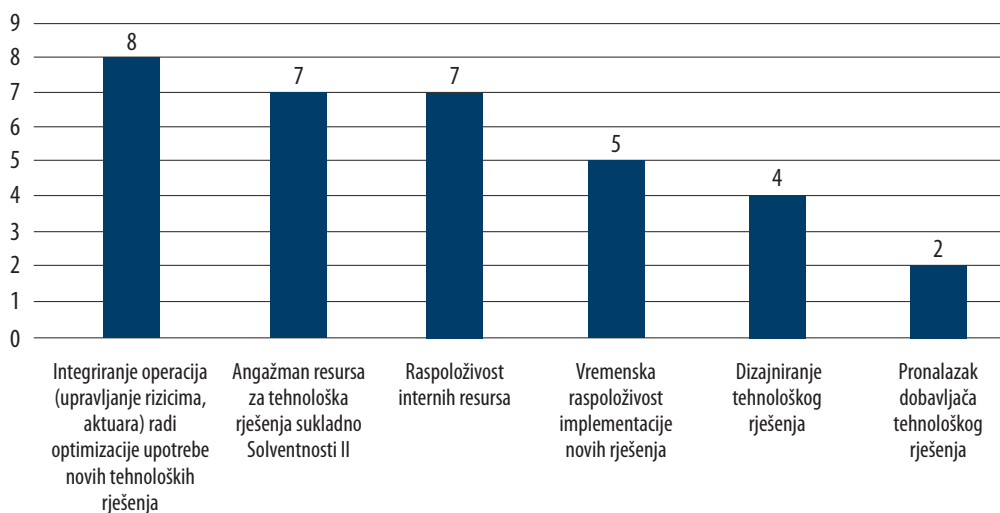

Oblast 1: Očekivanja menadžmenta

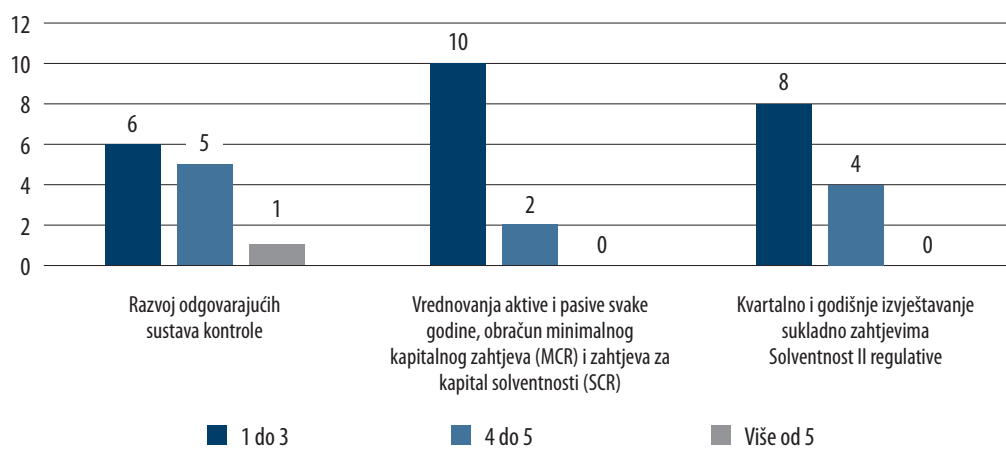
9. U kojim aspektima, prilikom priprema tehnoloških rješenja za usklađivanje sa zahtjevima Solventnosti II, ulažete ili anticipirate uložiti najviše napora (izaberite top 3)?

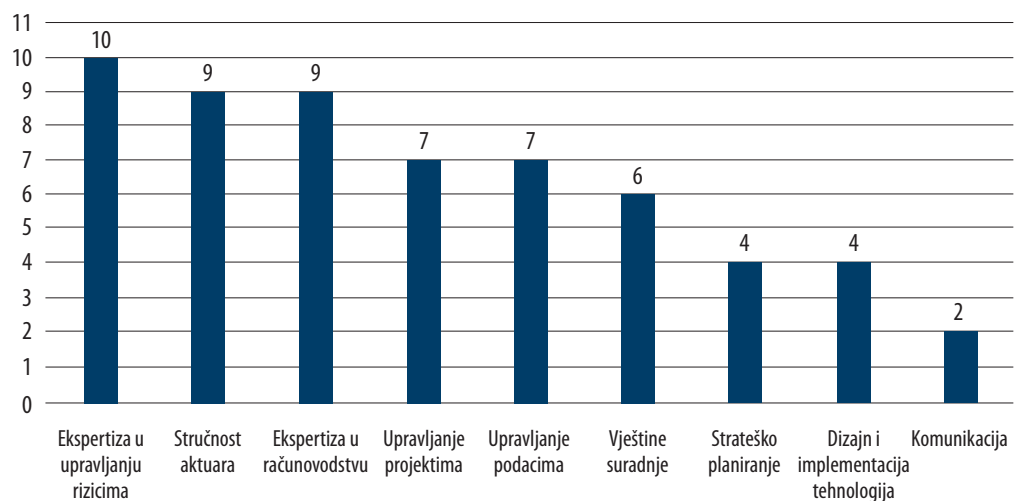
10. U kojim aspektima ulažete ili anticipirate uložiti najviše napora prilikom implementacije i razvoja tehnoloških rješenja (izaberite top 3)?

11. Prema Vašoj procjeni, koji broj uposlenika smatrate da će biti dovoljan za implementaciju i:

12. Koje od sljedećih vještina smatrate da su najpotrebnije za Vaše društvo radi učinkovite primjene Solventnost II regulative (izaberite top 5)?

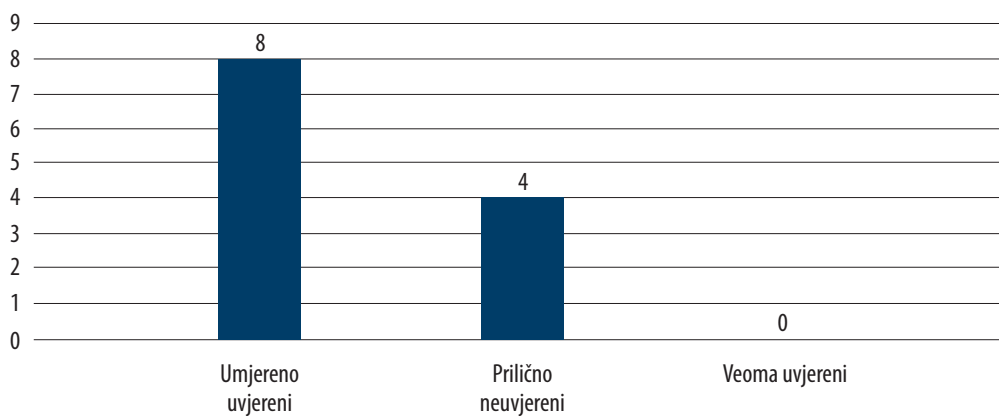

Oblast 1: Očekivanja menadžmenta

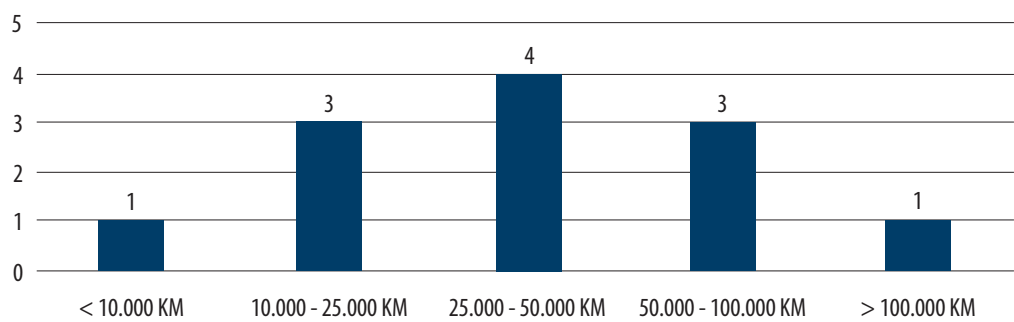
13. Jeste li zadovoljni razinom vještina u Vašem društvu u sljedećim oblastima:

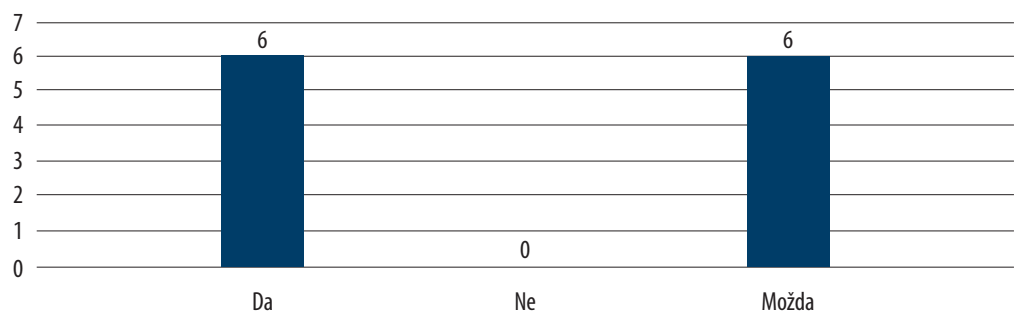
14. Koliko ste uvjereni da se sve neophodne vještine, koje je potrebno steći, mogu dobiti na lokalnom tržištu?

15. Prema Vašim procjenama i planovima, molimo naznačite proračunski okvir planiran za implementaciju Solventnosti II unutar Vašeg društva?

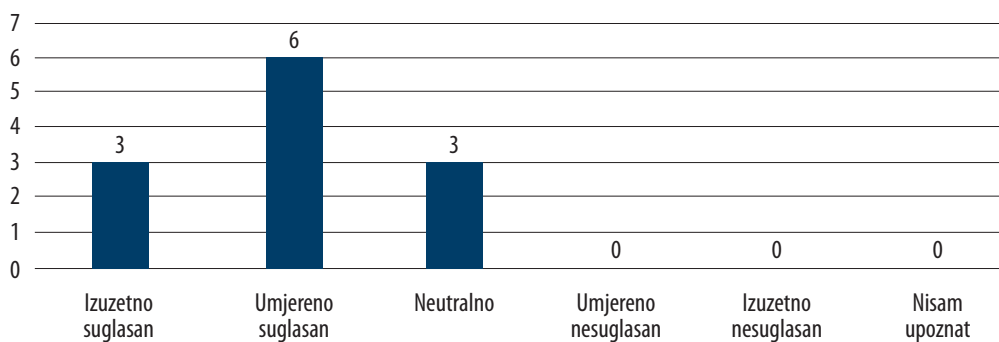

16. Je li glavnim stakeholderima (npr. Nadzorni odbor, Predsjednik i članovi Uprave, rukovodeće pozicije u društvu) Vašeg društva jasan put i cijena implementacije i usklađivanja sa Solventnosti II?

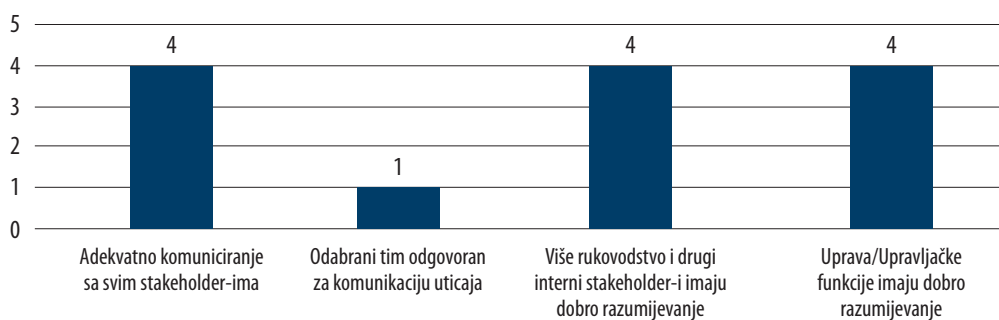

Oblast 1: Očekivanja menadžmenta

17. Molimo naznačite Vaš odgovor: Smatramo da su glavni stakeholderi društva dobro informirani o zahtjevima Solventnosti II?

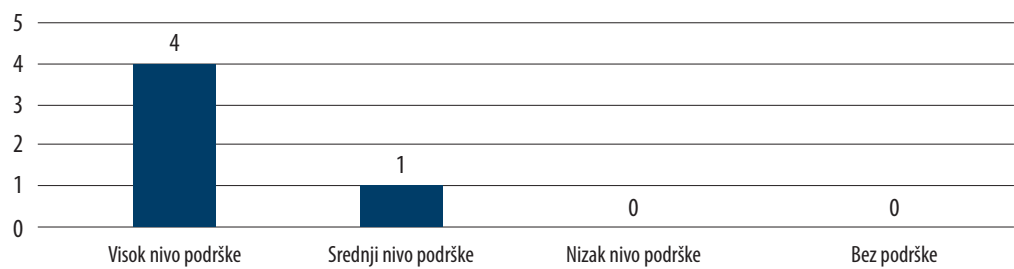
18. Molimo naznačite koliko Vaše društvo adekvatno komunicira sa stakeholderima o utjecaju Solventnosti II regulative?

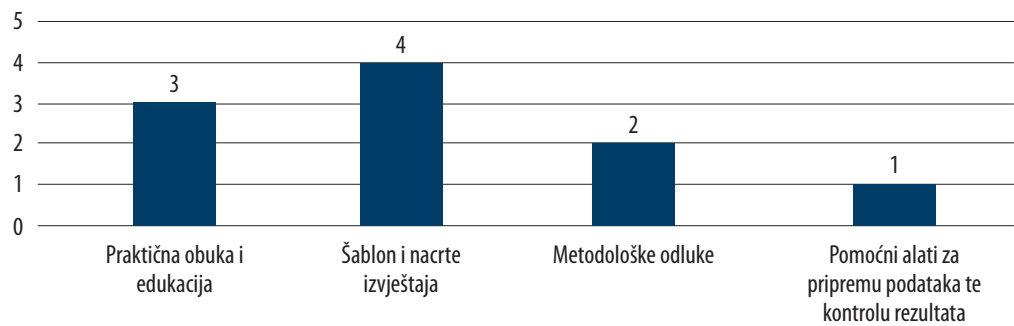
19. Je li Vaše društvo uključeno u dostavu izvješćivanih paketa ili podataka neophodnih za podršku izvješćivanju sukladno Solventnosti II, na razini grupacije?

Sva društva koja imaju obvezu izvješćivanja prema grupaciji su odgovorili potvrdno.

20. Jeste li ste dobili smjernice i podršku od strane grupacije u vezi sa zahtjevima za izvješćivanje sukladno Solventnosti II?

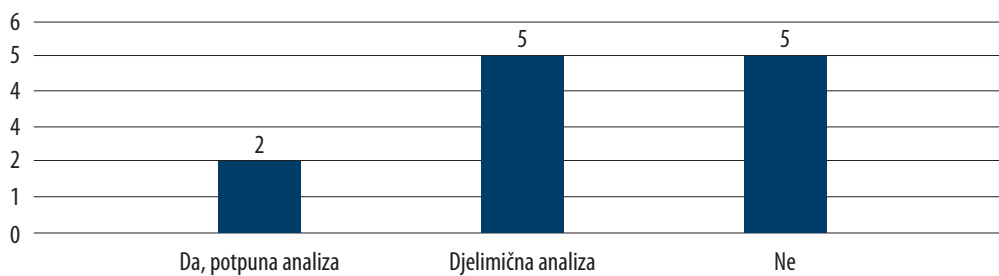

21. Koji vid podrške ste dobili od strane grupacije?

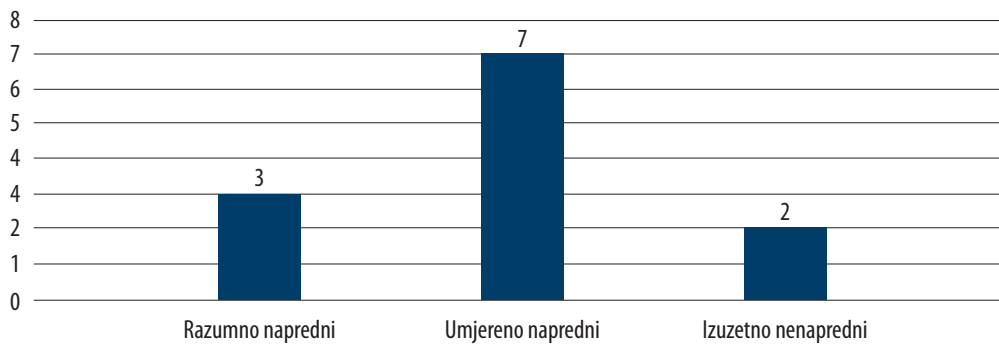

OBLAST 2: TRENUTNI STATUS IMPLEMENTACIJE

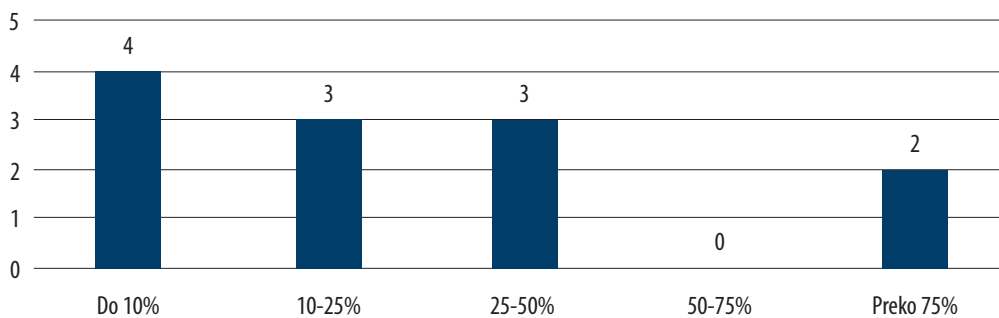
22. Jeste li, do ovog, trenutka izvršili analizu jaza (*gap analizu*) kako bi se odredili nedostaci u pogledu usklađivanja sa zahtjevima Solventnosti II?

23. Možete li ocijeniti u kojoj mjeri ste napredni u pripremi za usklađivanje sa zahtjevima Solventnosti II?

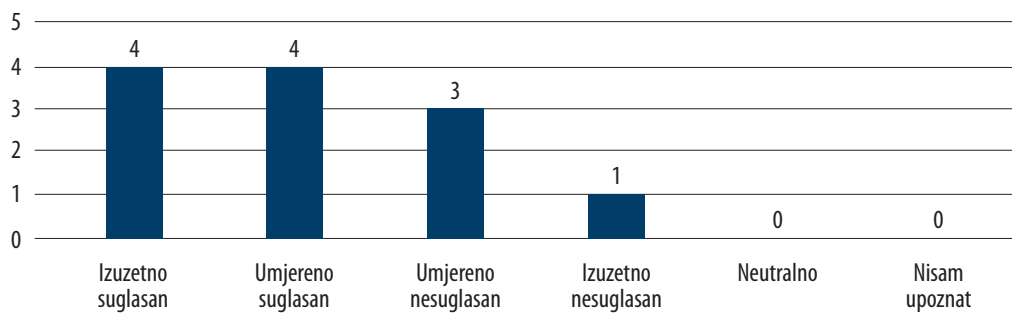

24. U kojoj fazi usklađenosti je Vaše društvo sa zahtjevima Solventnosti II?

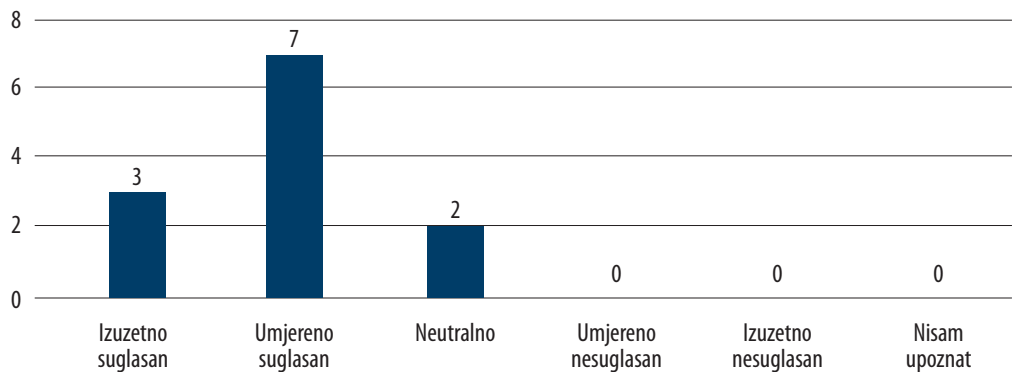

OBLAST 3: IT MOGUĆNOSTI I UPRAVLJANJE BAZAMA PODATAKA

25. Molimo naznačite Vaš odgovor: Smatramo da nam je potrebna podrška i suradnja s eksternim dobavljačem u unaprjeđenju sustava?

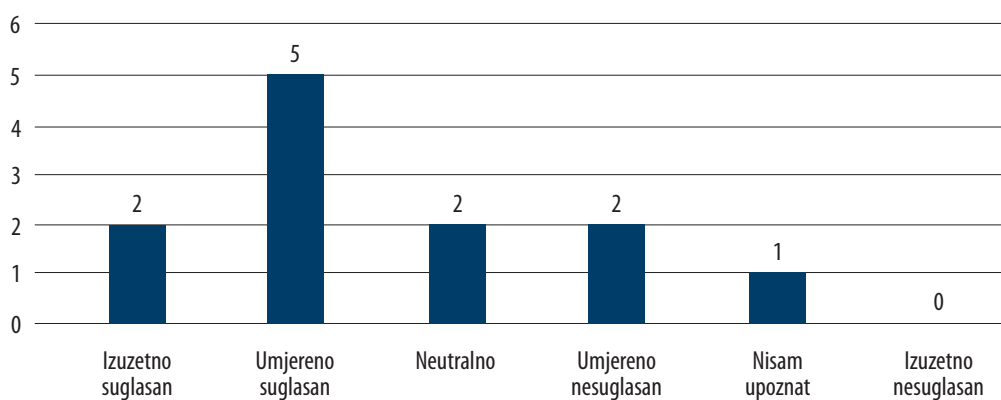

26. Molimo naznačite Vaš odgovor: Smatramo da smo u mogućnosti pronaći softverska rješenja koja su potrebna kako bismo udovoljili zahtjevima Solventnosti II?

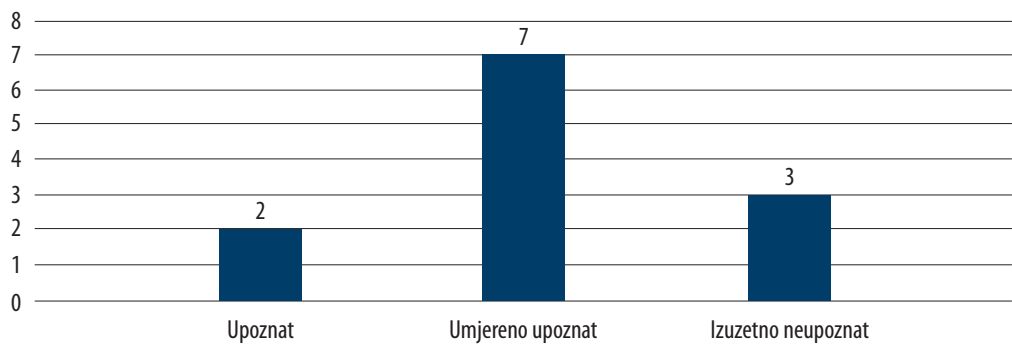
Oblast 3: IT mogućnosti i upravljanje bazama podataka

27. Molimo naznačite Vaš odgovor: Smatramo da imamo dovoljno vremena za implementaciju systemske tehnologije, potrebnu za Solventnost II, u razdoblju naredne dvije financijske godine?

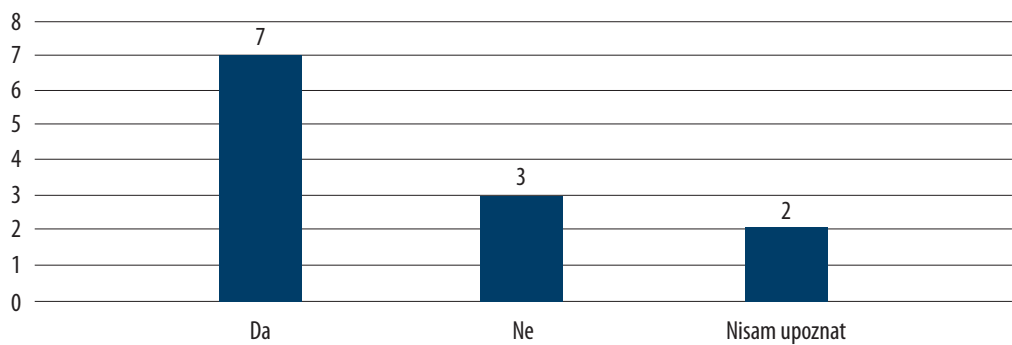

OBLAST 4: USKLAĐIVANJE SA SOLVENTNOSTI II – STUP I.

28. Je li Vaš odjel financijskog izvješćivanja upoznat s izvješćivanim zahtjevima za STUP I. obračunavanja pod Solventnost II direktivom?

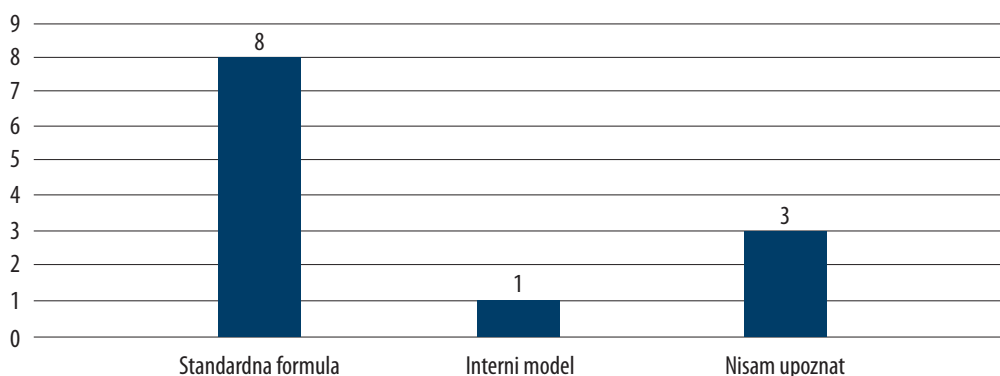

29. Jeste li razmotrili zahtjeve za izračunavanje minimalnog kapitalnog zahtjeva (MCR) i zahtjeva za kapital solventnosti (SCR)?

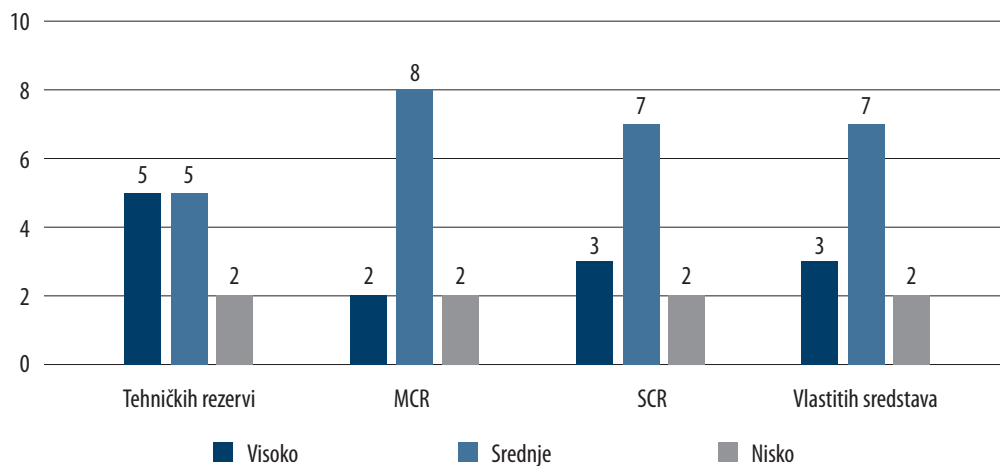

Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup I.

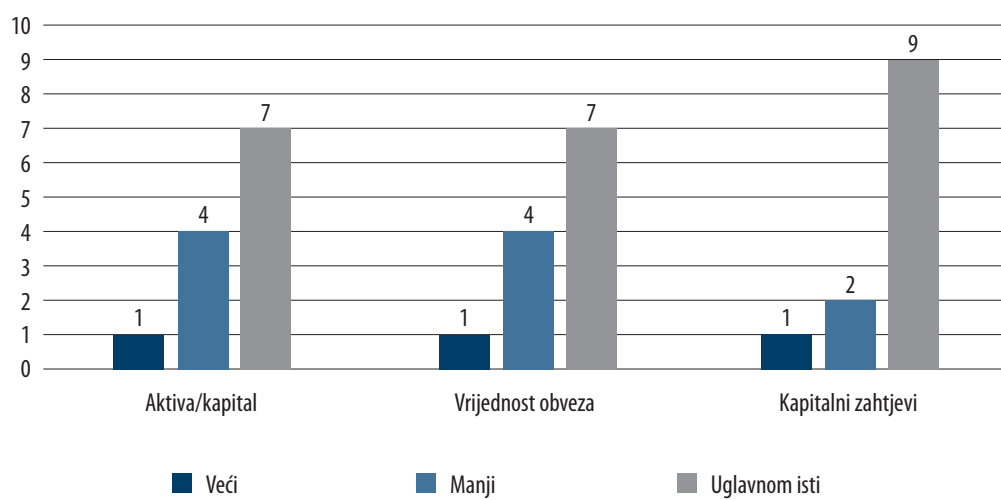
30. Jeste li razmatrali o tome hoće li Vaše društvo koristiti interni model ili standardnu formulu za izračun SCR?

31. Molimo Vas da procijenite tehničku pripremljenost Vašeg društva za Solventnost II u pogledu izračuna:

32. Koja su Vaša očekivanja od regulatornih rezultata, nakon usklađivanja sa zahtjevima Solventnosti II?

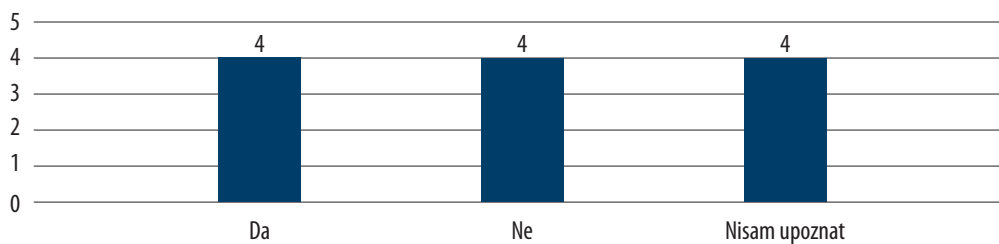

OBLAST 4: USKLAĐIVANJE SA SOLVENTNOSTI II – STUP II.

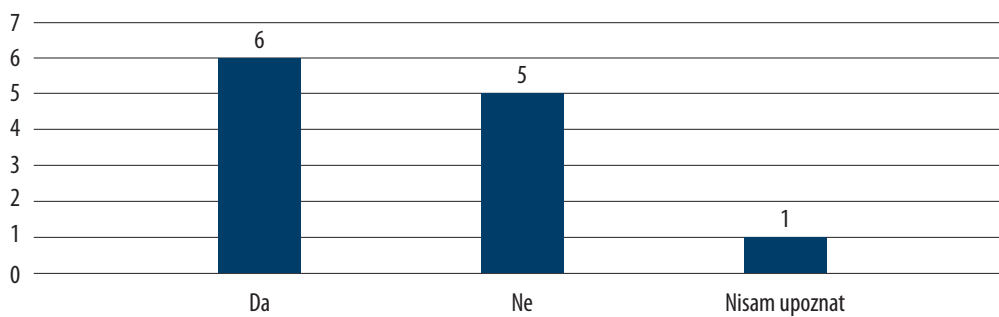
33. Imate li središnji registar rizika?

Sva društva su odgovorila potvrdno.

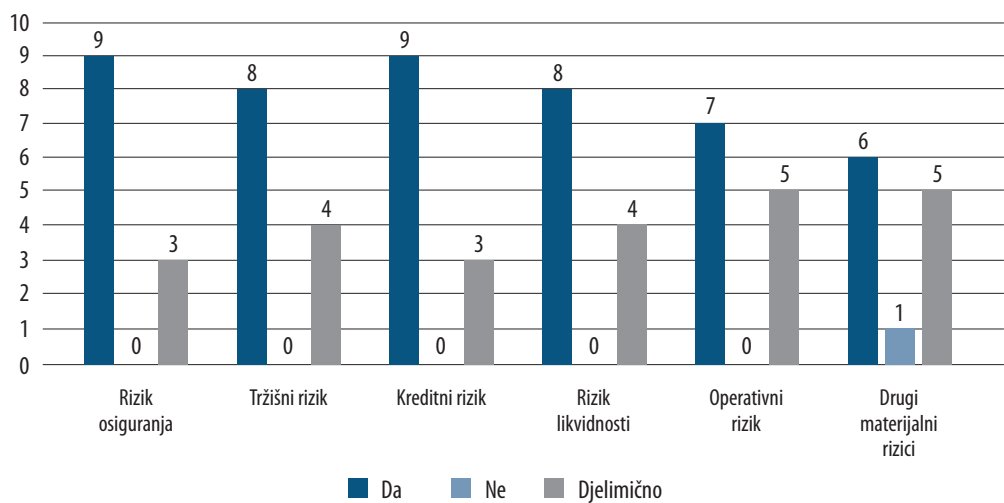
34. Imate li evidenciju registriranih gubitaka i izgreda?

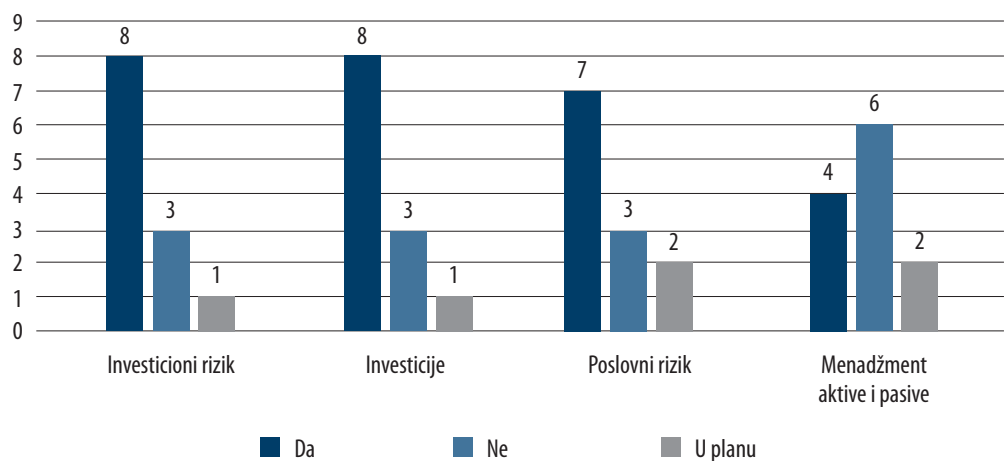
35. Jeste li analizirali potrebne promjene pod Solventnosti II u pogledu korporativnog upravljanja i upravljanja rizicima?

36. Imate li procese analiziranja izloženosti, koncentracije, ublažavanja i osjetljivosti prema sljedećim rizicima:

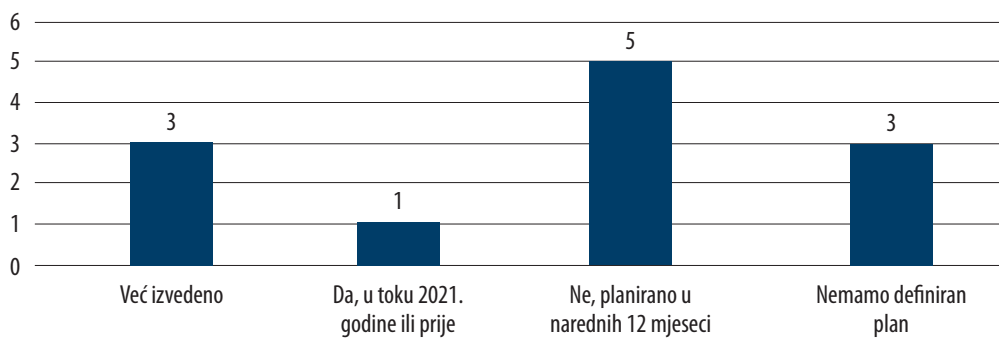

37. Imate li uspostavljene odbore nadležne za nadzor navedenih funkcija:

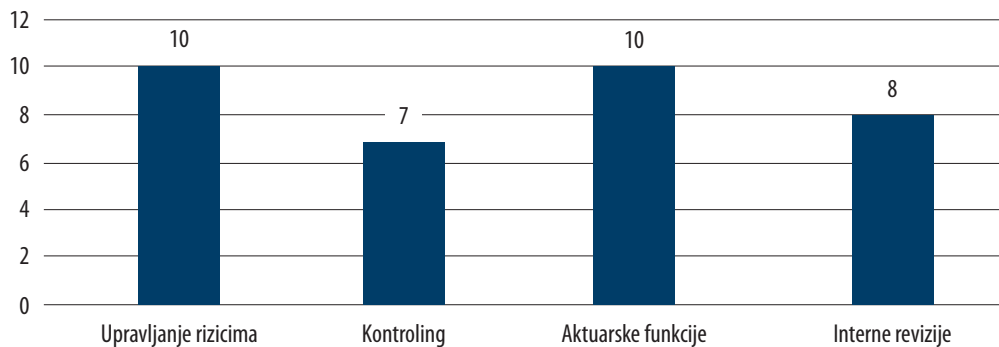

Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup II.

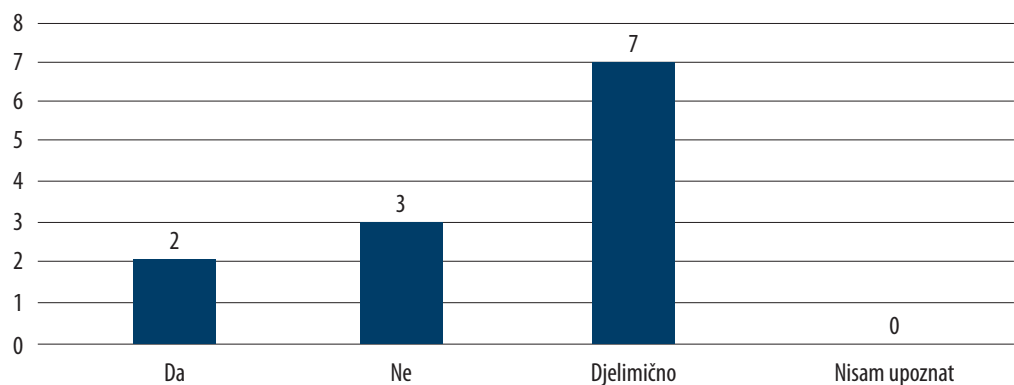
38. Jeste li započeli pripreme ili ste se pripremali za ORSA (*Own Risk Self Assessment*):

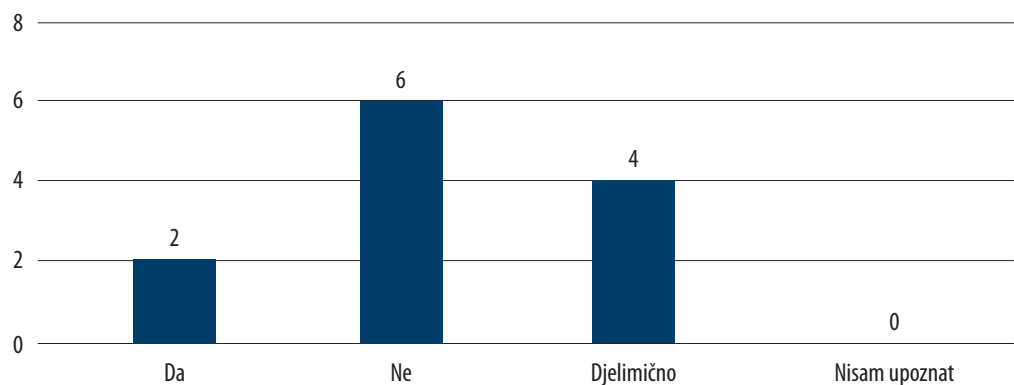
39. Koliko je Vaših ključnih funkcija uspostavljeno sukladno Solventnosti II?

40. Imate li, za sve tipove i kategorije rizika koji su deklarirani kao materijalno značajni, razvijenu implementiranu metodologiju izračuna internog zahtjeva za kapitalom, odnosno interni model koji uključuje analizu osjetljivosti njegovih parametara, kao i testiranje njegovih izlaza/rezultata na stres (na temelju različitih 'extreme but plausible' scenarija)?

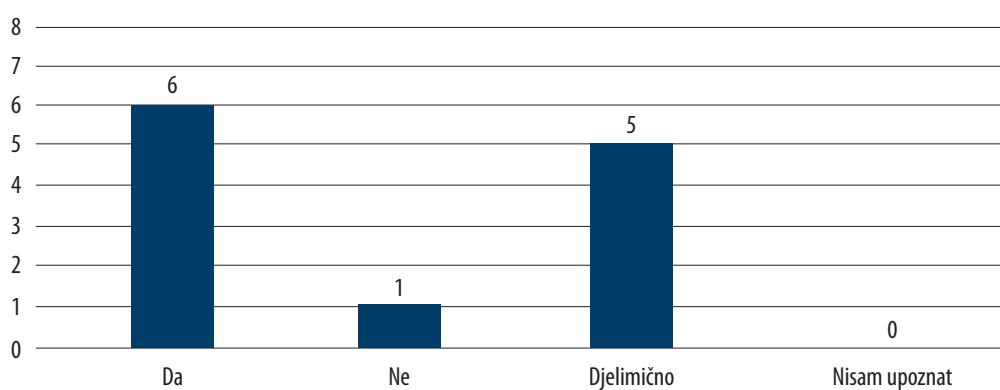

41. Imate li u Društvu uspostavljen ORSA proces, kao strateški proces središnjeg integriranog upravljanja rizicima i kapitalom, integriran u sustav korporativnog upravljanja društva kako u domeni strateškog planiranja, tako i u procesima donošenja poslovnih odluka strateške razine, i u procesima nadzora izloženosti poslovanja društva materijalno značajnim rizicima?

Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup II.

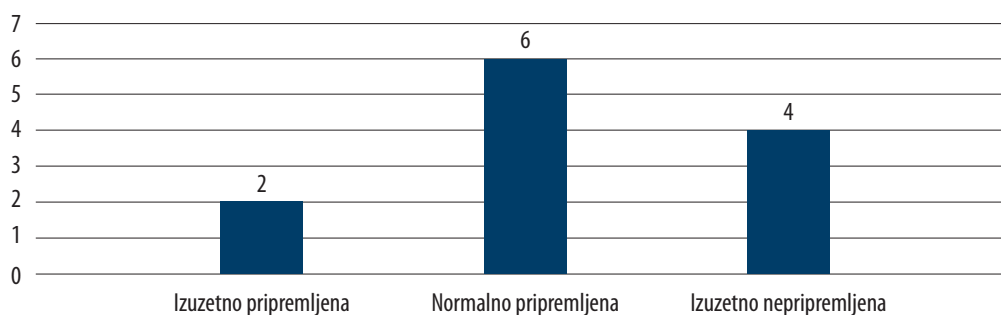
42. Sudjeluje li Uprava i Nadzorni odbor društva u definiranju apetita za rizikom i profila rizika društva?

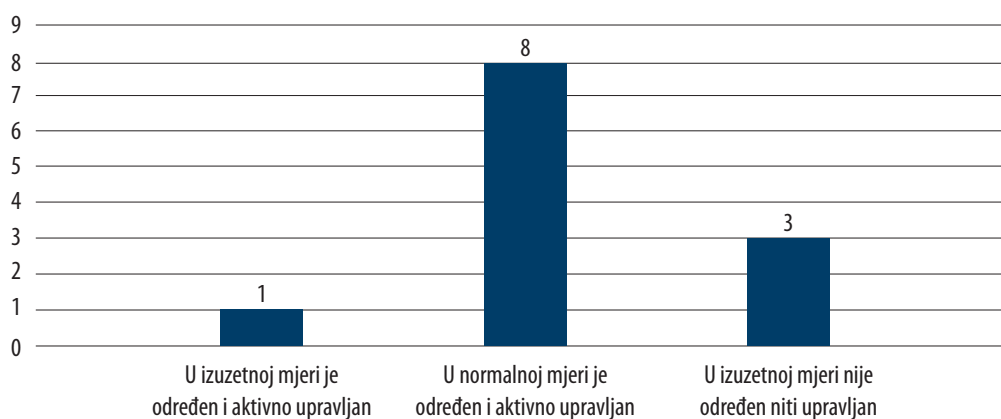
Samo su dva društva odgovorila potvrdno na pitanje pod rednim brojem 41. Konstatirali su da imaju definiranu i dokumentiranu dinamiku i godišnji raspored aktivnosti unutar ORSA procesa, da rezultati ORSA procesa imaju utjecaj na strateško planiranje unutar društva, te da djelimično imaju uspostavljene ključne funkcije u ORSA procesu.

OBLAST 4: USKLAĐIVANJE SA SOLVENTNOSTI II – STUP III.

43. U kojoj mjeri je pripremljena Vaša strategija i politika za zahtjeve Stupa III.?

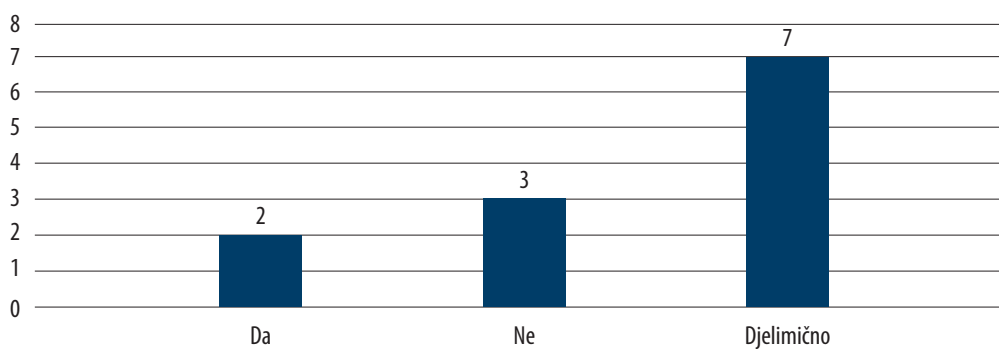

44. U kojoj mjeri je kvalitet podataka, podrazumijevan pod Solventnosti II zahtjevima, eksplicitno određen i aktivno upravljaj?

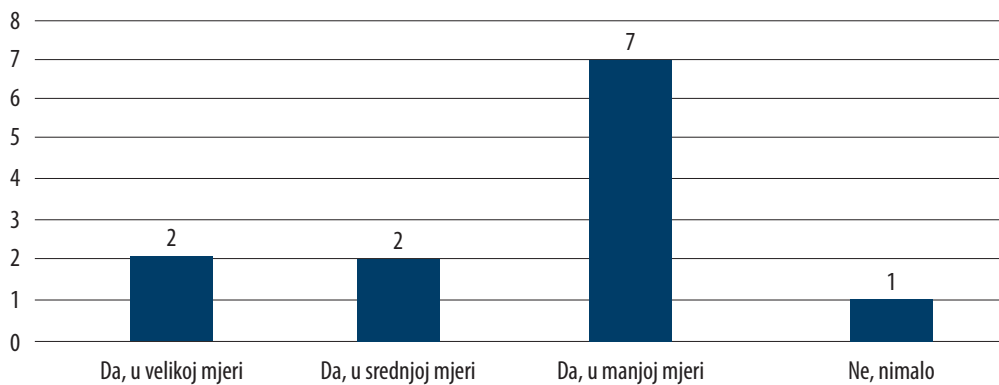

Oblast 4: Usklađivanje sa Solventnosti II – Stup III.

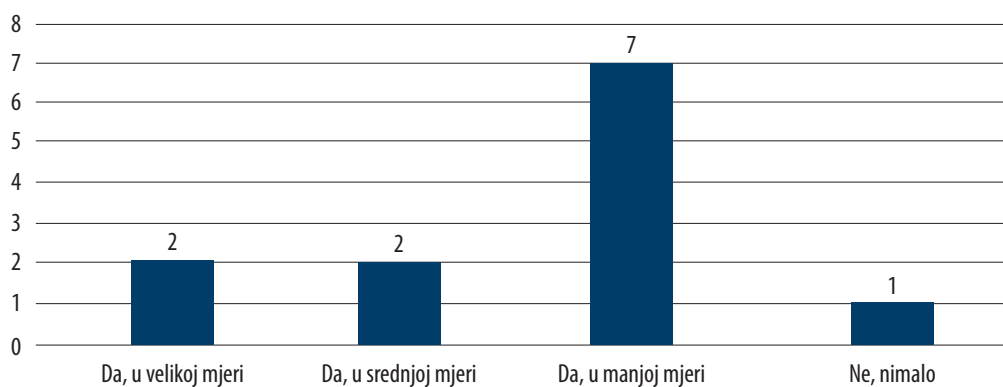
45. Jeste li upoznati s formatom i zahtjevima izrade financijskog izvješća stanja solventnosti (*Solvency Financial Condition Report (SFCR)*)?

46. Koliko je Vaše društvo u ovom trenutku spremno, s aspekta raspoloživih resursa, znanja i IT alata, za izvješćivane zahtjeve za izdavanje SFCR na godišnjoj razini?

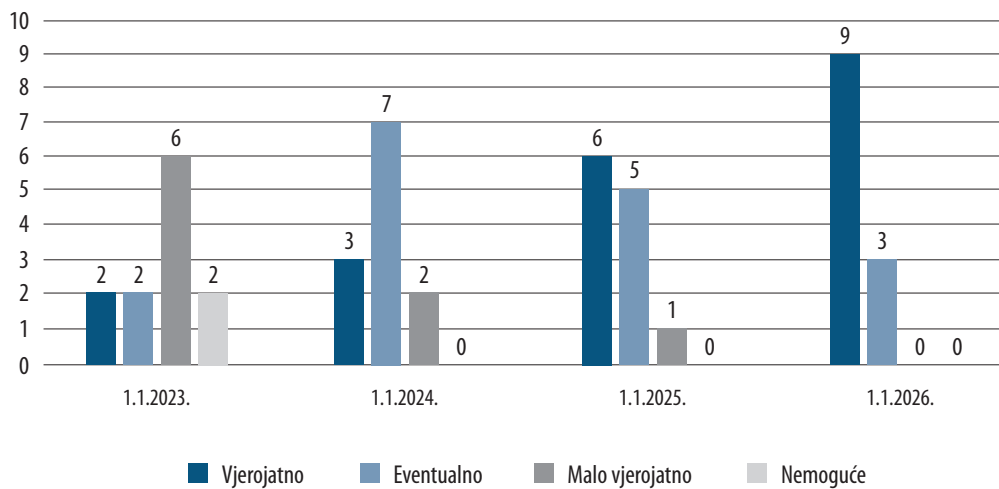

47. Ima li Vaše društvo kapacitete za ispostavu kvartalnih podataka sukladno zahtjevima regulative Solventnosti II?

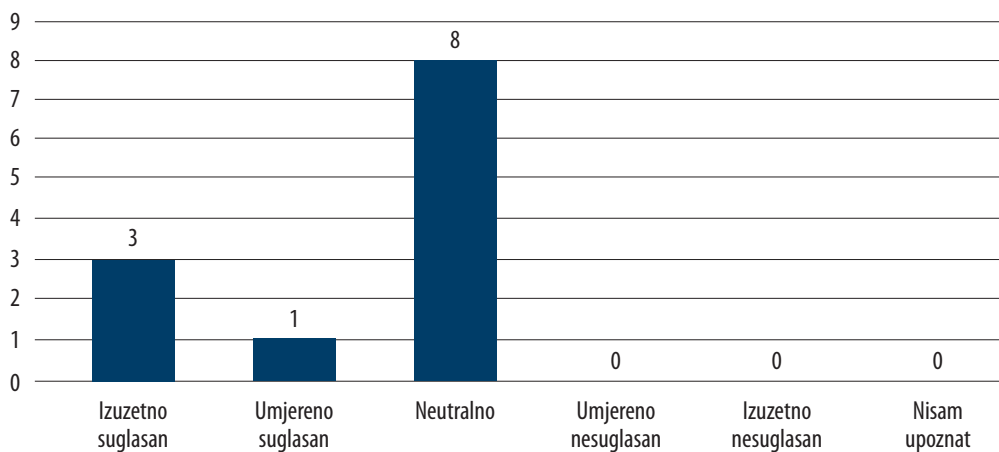

OBLAST 5: ZAKLJUČNA PITANJA

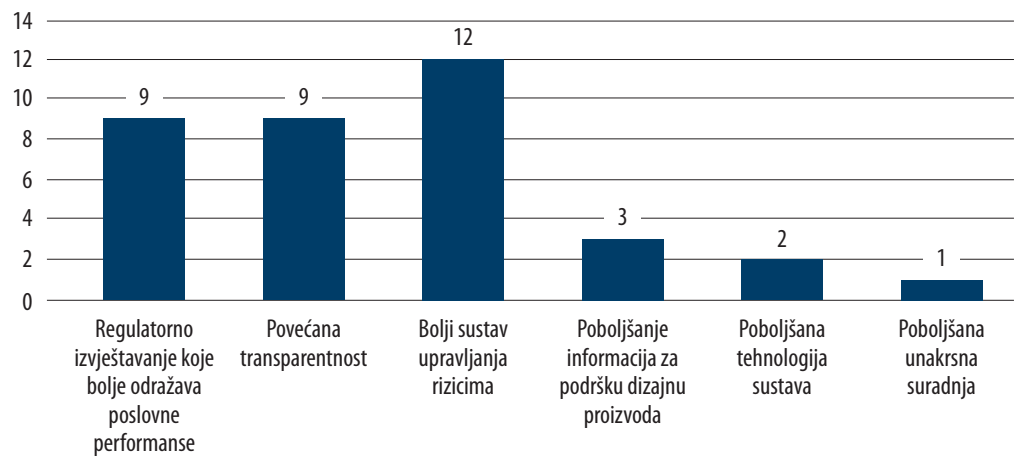
48. Koliko ste uvjereni da Vaše društvo može na kraju izvješćivane godine, prema tablici ispod, uvažiti nove zahtjeve sukladno Solventnosti II?

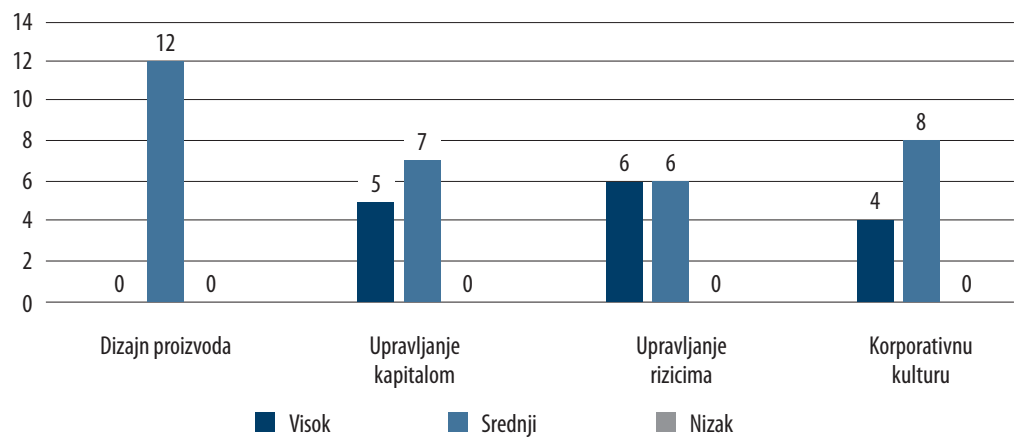
49. Za Vašu poslovnu aktivnost, prednost usvajanja Solventnost II izvješćivanja premašuje očekivane troškove?

50. Koje su koristi koje ste identificirali za Vaše društvo nakon usklađivanja sa Solventnosti II zahtjevima (izaberite top 3)?

51. Kako procjenjujete utjecaj implementacije Solventnosti II na sljedeće:

ANU

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Agencija za nadzor osiguranja
Federacije Bosne i Hercegovine**

Adresa: Kolodvorska 12, 71000 Sarajevo, BiH, **Tel:** +387 33 610 897,
Fax: +387 33 611 114, **E-mail:** nados@nados.ba, **Internet:** www.nados.ba